

Arkivsaksnummer: 2023/14699-2

Saksbehandler: Trond Erik Buttingsrud

Dato: 25.06.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Hallingskarvet nasjonalparkstyre	28-2023	28.06.23

Overvåkingsprogram for "Arealrepresentativ naturovervåking" - Norsk institutt for naturforskning

Forvalters innstilling

Hallingskarvet nasjonalparkstyre gir Lise Tingstad ved Norsk institutt for naturforskning (NINA) dispensasjon til å sette opp merker i terrenget og innsamling av planter i forbindelse med overvåkingsprogrammet «Arealrepresentativ naturovervåking» (ANO).

Dispensasjonen gjelder innenfor Hallingskarvet nasjonalpark på prøveflate ved Kittilsbunosi. Innenfor prøveflaten kan det settes opp merkepinner ved 18 analyseruter. I tillegg kan det i noen tilfeller samles inn plantemateriale for artsbestemmelse.

Dispensasjonen gjelder fra sommersesongen 2023 og til 2058. Miljødirektoratet er ansvarlig for opprydning av merkepinner etter at dispensasjonen har utløpt eller om prosjektet blir avsluttet.

Dispensasjonen er gitt med hjemmel i Naturmangfoldloven § 48.

Vilkår.

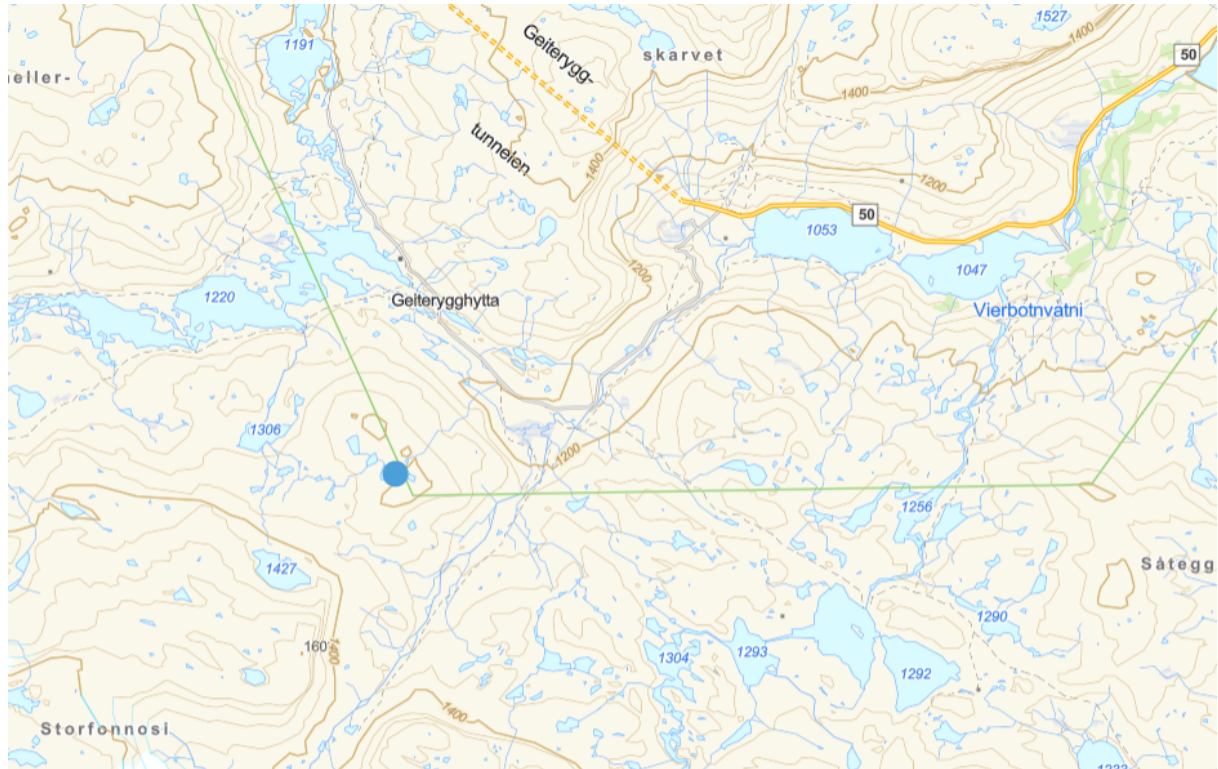
- Merkene settes helt ned i jorden, slik at de er svært lite synlig.
- Kjente rødlistede planter skal ikke tas ut.
- Ved uttak planter må det være 10 enkelt individer av en art på et område før en enkelt plante kan tas ut.
- Før overvåkingen startet må NINA skaffe til veie avtale med Miljødirektoratet om opprydningen av merkepinner når dispensasjonen har utløpt eller prosjektet blir avsluttet.

Hallingskarvet nasjonalpark er et område med få tekniske inngrep. Forvaltningen legger fortsatt opp til at inngrep skal behandles restriktivt. På samme tid ønsker forvaltningen å åpne opp for at ønsket aktivitet kan gjennomføres innenfor verneområdene. Forutsatt at ikke verneverdier blir skadelidende ønsker forvaltningen å legge til rette for at forskning kan gjennomføres i verneområdene. Installasjonene som kreves for å gjennomføre studiet er av et relativt beskjedent omfang, og vil etter styret sin vurdering kun ha svært avgrenset påvirkning på naturen. Styret kan ikke se at omsøkte tiltak vil ha negative konsekvenser for verneverdiene.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

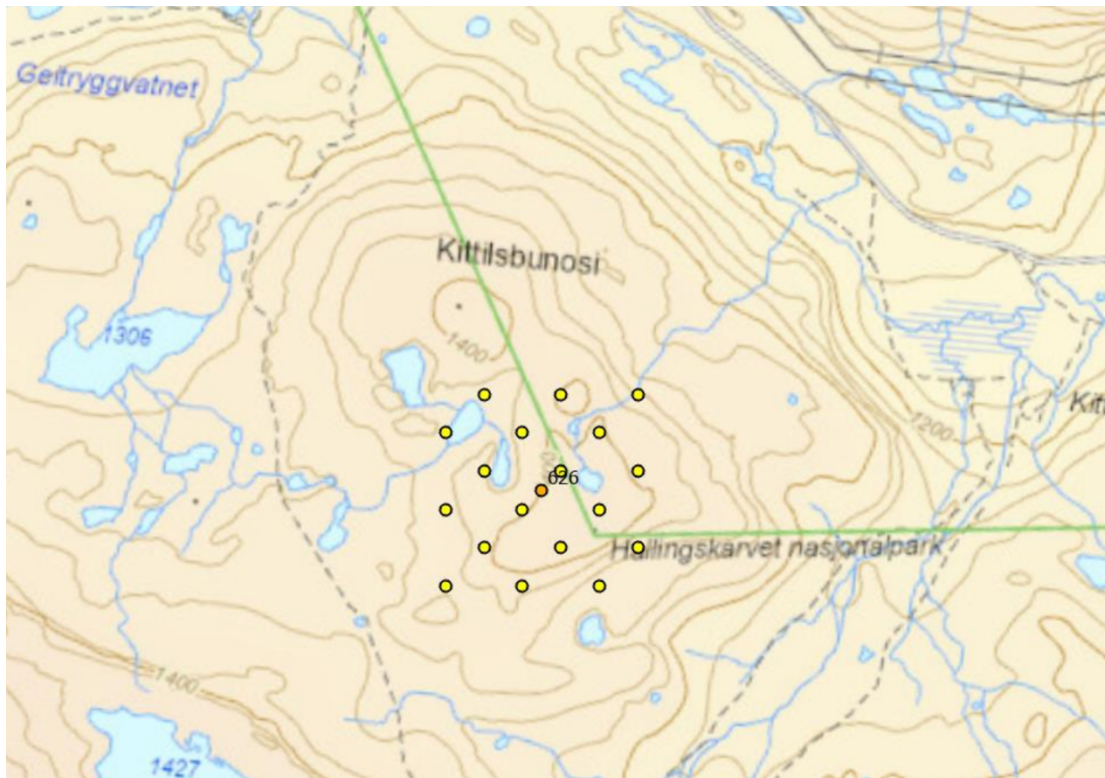
Lise Tingstad ved Norsk institutt for naturforskning (NINA) søker i e-post av 18.04.2023 om dispensasjon til å sette opp merker i terrenget og innsamling av planter i forbindelse med overvåkingsprogrammet «Arealrepresentativ naturovervåking» (ANO). Omsøkt prøveområde ligger ved Kittilsbunosi i Hallingskarvet nasjonalpark.

Figur 1. Blå prikk viser plassering av prøveflate.

På oppdrag fra Miljødirektoratet skal NINA etablere et nasjonalt overvåkingsprogram for natur. Programmet samler blant annet inn data på viktige indikatorer for fagsystem for økologisk tilstand. Overvåkingsprogrammet vil ikke fokusere på resultater fra enkeltområder, men alle innsamlede data vil til sammen gi en nasjonal statistikk på langsiktige endringer i norsk natur.

Overvåkingsflater er fordelt over hele fastlands-Norge, valgt fra SSBs rutenettverk med 500x500 meter flater. I hver flate er det lagt ut et forband på 18 faste punkter som undersøkes hvert femte år. På hvert av de 18 punktene i en ANO-flate registreres vegetasjon i en 250 m² sirkel og en kvadratmeterrute i midten av sirkelen (Figur 2). Siden ANO er et langsiktig overvåkingsprosjekt, merkes kvadratmeterruta med to fastmerker for å gjøre det mulig å finne tilbake til eksakt samme rute fem år senere. Fastmerkene som benyttes er aluminiumsrør med 1 cm diameter og lengde 5-10 cm (avhengig av terreng). Merkene blir satt helt ned i jorda, slik at de er svært lite synlige.

Figur 2. Gule prikker viser fordeling av flater som skal undersøkes.

Det søkes også om å ta ut små mengder plantemateriale til belegg for artsbestemmelse.

Feltarbeidet vil foregå i tidsrommet juli-september i sesongen 2023. Lokalteten vil kun bli besøkt en gang, og med varighet en til to dager. Prøveflatene blir så besøkt igjen hvert femte år. Søker ønsker at en dispensasjon kan var i 25 år.

(Tekst og bilder om overvåkingsprogrammet er hentet fra søknaden fra NINA.)

Det er et generelt forbud mot inngrep av alle slag i Hallingskarvet nasjonalpark, jf. Verneforskriften § 3 pkt. 1.1. og verneforskrift for Finse biotopvernområde, jf. § 3 pkt. 1.1. I forvaltningsplanen går det fram at det er et mål at verneområdene i Hallingskarvet kan benyttes til forskning og undervisning når det er nødvendig for kvalitet og resultat på forskings- eller undervisningsprogram, og så lenge det er i tråd med verneformålet. Så langt det er mulig skal forskningsaktiviteten legges til et område mindre enn 5 km fra forskingsstasjonen på Finse eller mindre enn 2 km fra Rallarvegen.

Søknaden vurderes etter dispensasjonshjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Vurdering

Det blir drevet en utstrakt forskningsaktivitet innenfor verneområdene, særlig med utgangspunkt i forskningsstasjonen på Finse. Det forskes i dag innen flere fagfelt i verneområdet.

I forvaltningsplanen for Hallingskarvet nasjonalpark går det fram at forskning bør samles til 5 kilometer fra Finse forskningsstasjon etter 2 kilometer fra Rallarvegen. I dette forskningsprosjektet er prøveflatene fordelt etter et nettverk fra SSB's rutenettverk. Deler av prøveflaten ligger innenfor Hallingskarvet nasjonalpark. Søker mener det er viktig å opprettholde den utvelgelse som er gjort av prøveflater, da dette er prøveflater som er fordelt over hele fastlands-Norge og gir en tilfeldig spredning på ulike vegetasjonstyper.

Omsøkt område ligger både i sommer- og vinterbeite for villrein, og området ligger tett på området for utplassering og mating av fjellrev. Merkepinnene vil ikke ha innvirkning på villrein og fjellrev.

Innsamling av planter skal benyttes når NINA ikke klarer å artsbestemme ute i felt. Ved tidligere forskningsprosjekt har nasjonalparkstyret hatt en begrensning i hvor mye eksempelvis frø eller planter som kan samles inn. Forvalter ønsker at en forsetter en slik begrensning. Mitt forslag er at en holder seg til en 10%-regel. Det vil si at det må være 10 enkelt individer av en art til stede på et område før en enkelt plante kan tas ut. Kjente rødlistede planter skal ikke tas ut.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette prinsippet er viktig for den totale belastningen av tiltak i verneområdet. Etter forvalter sin vurdering vil omsøkt forskningsprogram ha liten økosystempåvirkning i verneområdene. Merkepinnene er av et relativt beskjedent omfang, og vil etter forvalters vurdering ikke ha påvirkning på økosystemet.

Forvalter mener at kunnskapsgrunnlaget er godt i denne saken, og at naturmangfoldlovens § 9 dermed får mindre betydning. I og med at det er lav sannsynlighet for at naturmangfoldet vil bli berørt av vedtaket og det ikke kan påvises store effekter av tillatelsen på verdifulle naturtyper og arter, legger forvalter til grunn at det ikke er nødvendig å foreta vurderinger etter miljøprinsippene i naturmangfoldloven §§ 11 og 12.

Hallingskarvet nasjonalpark og Finse biotopvernområde er områder med få tekniske inngrep. Forvaltningen legger fortsatt opp til at inngrep skal behandles restriktivt. På samme tid ønsker forvalter å åpne opp for forskning som er viktig for å se utvikling og endringer i vår natur. Prøveflaten ligger utenfor 5 kilometer fra Finse forskningsstasjon. At forskning bør ligge innenfor 5 kilometer til forskningsparken er anbefalt i forvaltningsplanen for Hallingskarvet nasjonalpark. Under denne forskningen er prøveflatene trukket ut etter et system via SSB. Forvalter ønsker å følge opp ANO-overvåkingen slik den er planlagt. Prøveflaten ligger tett på infrastruktur inn til Geiterygghytta, og persontrafikken under forskningsprogrammet er liten. Med de vilkår som ligger i vedtaket, mener forvalter at forskningsprogrammet kan gjennomføres uten at det vil ha negative konsekvenser for verneverdiene.